وەزارەتی تەندروستی

ژمارە: ٥٣١٥ لە ٢٠٢٣/٣/٢٨

پاڵپشت بە ئەحکامی ماددەی (٧) لە یا سای وەزارەتی تەندرو ستی هەرێمی کورد ستان- عێراق ژمارە (١٥) ی ساڵی ٢٠٠٧ و بە مەبە ستی ئا سانکاری لە جێبەجێکردنی ئەحکامەکانی ئەم یا سایەی سەرەوە بڕیارماندا بە دەرکردنی ئەم ڕێنماییەی خوارەوە:

ڕێنمایی ژمارە (١٢)ی ساڵی ٢٠٢٣

ڕێنمایی کارکردنی پزیشکانی تایبەت بە بیستن و ئاخاوتن وهاوسەنگی (پسپۆری ئۆدیۆلۆجی)

ماددەی (١):

ئامانجی ئەم ڕێنماییە بریتیە لە:

١- ڕێکخستنی کاری پزیشکی پسپۆڕی ئۆدیۆلۆجی (بیستن و ئاخاوتن و هاوسەنگی) لەبەر ئەوەی ئەم پسپۆڕیە پسپۆڕیەکی زۆر گرنگە و پێویستە کەسانی خاوەن پسپۆڕ و شارەزا هەڵسن بە ئەنجامدانی پشکنینەکانی تایبەت لە بوارە جیاوازەکانی ئەم پسپۆڕیە وەك: (لاوازی بیستن، گێژبوون، ڕاهێنانی ئاخاوتن، کەڕ و لاڵ، دانانی ئامێری گوێبیستن، دانان و پرۆگرامکردنی ئامێری لۆلپێچی گوێ)

٢-تێکەڵنەبوونی ئەم بەشە لەگەڵ بەشەکانی دیکە.

٣-وەسفی وەزیفی بۆ پزیشکی پسپۆڕی (ئۆدیۆلۆجی) Job Description.

٤-زیاتر خزمەتکردنی نەخۆش لەم بوارە.

ماددەی (٢):

کلینیکی بیستن و ئاخاوتن و هاوسەنگی و گێژبوون: ئەو کلینیکەیە کە لێپرسراوە لە پێشکەشکردنی پشکنینی بیستن و گیژبوون و دەست نیشانکردن و چارە سەرکردنی کێشەکانی ئاخاوتن و نەخۆشیەکانی بیستن پەیوەست بە گوێوە و هەروەها دانان و فرۆشتن و پرۆگرام کردنی هەموو جۆرەکانی گوی بیست (معینات سمعیة) و دە ست نیشان کردنی ئەو نەخۆ شانەی کە پێویستیان بە چاندنی لولپیچی گوێی ناوەوە (زرع القوقعة)، هەیە وهەروەها دروست کردنی هەموو جۆرەکانی قالبی گوێ بو گوێ بیست.

ماددەی (٣):

پسپۆری بیستن و گیژبوون و ئاخاوتن (پسپۆری ئۆدیۆلۆجی):-

أ- **پزیشکی پسپۆر :** ئە و پزیشکەیە کە هەڵگری بڕوانامەی باڵایە (دکتۆرا ، ما ستەر، دبلۆم ، لە بواری بیستن و ئاخاوتن و گێژبوون لە یەکێك لە زانکۆکانی هەرێمی کوردستان یان عیراق یان هاوتاکەی لە زا نکۆکانی دەرەوەی هە رێمی کوردستان و عیراق بە مەرجێك هاوتا کرابێت لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی لە هەرێمی کوردستان- عێراق.

ب- **پزیشـــکی ڕاهێنراوو:** ئەو پزیشـــکەیە کە مۆڵەتی ڕاهینانی لە پســـپۆڕی بیســـتن و گیژبوون و ئاخاوتن بە دەست هێنابێت دوای تەواو بوونی ماوەی پلەبەندی و نیشتەجێی دێرین لەم بەشەدا و بە لایەنی کەمەوە (٣) ســێ ســاڵ لە ســەنتەرەکانی بیســتن و گێژبوون کاری کردبێت لە ژێر سەرپەرشتی پزیشکی پسپۆری بیستن و گیژبوون و ئاخاوتن (ئۆدیۆلۆجی).

ج- **پسپۆری ئۆدیۆلۆجی:** مەرجە هەڵگری بڕوانامەی بەکەلۆریۆس و ماستەر بێت لە یەکێك لە زانکۆ زانســتە پزیشــکیەکان/ بەشــی ئۆدیۆلۆجی کە ماوەی خوێندن تیایدا (٤) جوار ســاڵە بە مەرجێك یەکســـانکردنی بڕوانامەی بۆ کرابێت لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانســـتی لە هەرێمی کوردستان- عێراق.

ماددەی (٤):پسپۆریەکانی کلینیکی بیستن و گێژبوون و ئاخاوتن (ئۆدیۆلۆجی):

ئەنجامدانی گشـــت پشـــکنینەکانی بیســـتن و گێژبوون بەنوێترین ئامێر وەکو ئامێری هێلکاری بیســـتن/ گێژبوون/ گوێی ناوڕاســـت/ هێلکاری بیســـتنی منداڵ، ڕاهینانی ئاخاوتن بۆ گشـــت ئەو نەخۆشـــانەی کە پێویستیان پێیەتی لەدوای ڕاست کردنی ئاستی بیستن بەگوێ بیست یان ئامێری چاندنی گوێی ناوەوە.

ماددەی (٥):دانان و فروشتن و پروگرام کردنی گوی بیست (معينات سمعية) و دروست کردنی قاڵبی کوێ:

١-ئەم کارە تەنها تایبەتە بە پزیشکی پسپۆری بیستن وگێژبوون و ئاخاوتن یان پزیشکی راهینراووی بیستن وگێژبوون و ئاخاوتن و بە هیچ شێوەیەك نابێت ئەنجام بدرێت لە لایەن کە سانی دیکەوە.

٢- پسپۆر و راهینراووی بیستن و گێژبوون و ئاخاوتن مافی ئەوی هەیە کە یاریدەدەری خۆی دابنیت لە کلینیکەکەیدا بۆ ئە نجام دانی پشـــکنینەکان ، وەکو دەرچووی بە شـــەکانی فیزیا وڕاهێنەری ئاخاوتن و کارمەندی هونەری بۆ قاڵب دروست کردن و چاککردنی گوی بیست کە دبیت کارەکانیان بە سەرپەرشتی پزیشکی پسپۆر یان راهینراووی ئۆدیۆلۆجی بێت و بە ئامادبوونی خۆی و باشترە یاریدەدەرەکانیان لەوانە بن کە لە ســـەنتەرەکانی بیســـتن وگێژبوون و ئاخاوتن کاردەکەن و ئەزموونی زیاتر لە (٣) سێ ساڵیان هەبێت.

ماددەی (٦):

پێویســـتە پزیشـــکی کلینیکەکانی بیســـتن و گێژبوون و ئاخاوتن ئەندامی ســـەندیکای پزیشـــکانی کوردســـتان بێت و پابەندی ڕێنماییە گشـــتیەکان بێت کە لە لایەن ســـە ندیکاوە دەردەچێت بە ڕەچاوکردنی تایبەتمەندی کارە هەمەجۆرەکانی کلینیکی بیستن و گێژبوون کە پێویستیان بە زیاتر لە شوێنیکە بۆ نموونە کلینیکەکە لە شوێنێك بێت و سازنگەی گوێ بیست و قاڵب لە شوێنێکی تر بێت بە مەرجێك لە ژێر ناو و سەرپەرشتی هەمان پزیشك بێت و لەهەمان پارێزگا و شاردا بیت.

ماددەی (٧):کار بە هیچ دەقێک ناکرێت کە لەگەڵ ئەحکامی ئەم ڕێنماییە ناکۆك بێت.

ماددەی (٨):ئەم ڕێنماییە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) جێبەجێدەکرێت.

د.سامان حسین بەرزنجی
وەزیری تەندروستی